

(ח) וַיַּעֲבֹדוּ כָל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כָל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְקֹנֵק נַעֲשֶׂה

ביום השלישי - וישב משה את דברי העם אל יקונק.

(ט) וַיֹּאמֶר יְקֹנֵק אֶל מֹשֶׁה הֲנֵה אֲנֹכִי בָא אֵלֶיךָ בַּעֲבַר הָעֵנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם בְּדִבְרֵי עַמְךָ וְגַם בְּךָ יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם.
ביום הרביעי - ויגד משה את דברי העם אל יקונק [רש"י - את הסכמתם להגבלה].

(י) וַיֹּאמֶר יְקֹנֵק אֶל מֹשֶׁה לָּךְ אֵל הָעָם וְקִדְשָׁתָם הַיּוֹם וּמָחָר וּכְבֹּסוּ שְׂמֹלֹתֵם:

(יא) וְהָיוּ נֹכְחִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד יְקֹנֵק לְעֵינֵי כָל הָעָם עַל הַר סִינַי:

[ביום השלישי - (יב) והגבלת את העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל הנגע בהר מות יומת: (יג) לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה אם בהמה
אם איש לא יחיה במשך היבל המה יעלו בהר:]

ביום הרביעי (יד) וירד משה מן ההר אל העם ויקדש את העם וכבסו שמלתם:

(טו) וַיֹּאמֶר אֶל הָעָם הָיוּ נֹכְחִים לְשִׁלְשֶׁת יָמִים אֶל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה:

(טז) ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה:

חלק א – באיזה יום ניתנה התורה וזמן הפרישה

המספרים הם התאריך בחודש סיון.

	ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
רבנן		1	2	3	4	5	6
		הגעה	ממלכת	הגבלה	פרישה		
ר"ס	1	2	3	4	5	6	7
	הגעה	ממלכת	הגבלה	פרישה		יום שמישה הוסיף	

ההבדלים:

1. באיזו יום היה ראש חודש.
2. זמן הפרישה.
3. באיזה תאריך ניתנה התורה.

קושיות:

1. **קושיות לר"ס מהפשט – " וְקִדְשָׁתֶם הַיּוֹם וּמָחָר וְכִבֵּסוּ שְׂמֹלֹתֵיכֶם... וְהָיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי".**

תשובה – אכן ה' אמר שתינתן תורה ביום שישי, אך **משה הוסיף יום** לפרישה.

דרש: "**היום כמחר**", שצריך יומיים שלימים (לילה ויום), והקב"ה **הסכים** לו (שהרי שרתה שכינה על ההר בשבת).

אגב, עוד שני דברים שעשה משה מדעתו – פרש מאשתו ושבר את הלוחות.

2. **קושיות לרבנן** מברייתות:

"שלישי, שלישי בחודש ושלישי בשבת", "שישי, שישי בחודש שישי לשבת".

תשובה – הברייתות אכן כר"ס.

[דיון בברייתות,

היום השלישי – מה קרה בשלישי? ר"ס בר"י – ההגבלה, רבי – שהזהירם תחילה ב"וישב" (ובשלישי אמר לה' שהסכימו) ואח"כ ב"ויגד" (וברביעי אמר

לה' שהסכימו).

היום השישי – לחנייתו, אב אחא ב"י – גם למסען (יצאו ביום ראשון, כי כבר נאסרו על תחומין במרה).

(פז: 6+)

3. **קשה לרבנן –** ברייתא שט"ו בניסן שבו יצאו ממצרים היה **יום חמישי**, ממילא ר"ח סיון ביום ראשון.

(הסבר – ניסן תמיד מלא (30), כך שהיום ה-30 יוצא יום אחרי חמישי – בשישי.

ממילא - ר"ח אייר בשבת.

ולכאורה - אייר היה חסר (בדרך כלל יש תחלופה), כך שהיום ה-29 בשבת, ור"ח סיון בראשון).

תשובה – אייר היה מלא, היום השלושים בראשון, ור"ח סיון בשני.

דחייה – ברייתא נוספת דומה שממשיכה ואומרת שאייר היה חסר ור"ח סיון היה בראשון.

תשובה – הברייתא היא אכן כר' יוסי.

4. רב פפא - קשה לרבנן – משמות טז משמע שחמישה עשר אייר היה בשבת.
"ויסעו מאילם ויבאו כל עדת בני ישראל אל מדבר סין... בחמשה עשר יום לחדש השני לצאתם מארץ מצרים. וילוו כל עדת בני ישראל... להמית את כל הקהל הזה ברעב. ויאמר יקוק אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים... והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום... ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום ליקוק היום לא תמצאהו בשדה. ששת ימים תלקטוהו וביום השביעי שבת לא יהיה בו.
תשובה – נכון, 15 בשבת, אך אייר היה מלא.

(פ. שליש תחתון)

5. קשה לכולם: ברייתא שר"ח ניסן של השנה השנייה היה ביום ראשון,
ממילא – ר"ח ניסן בשנה הראשונה היה ביום רביעי (כי בין שנה לשנה יש 50 שבועות ו4 ימים (=354),
ואז ר"ח אייר ביום שישי,
ור"ח סיון: אם אייר חסר – בשבת.
תשובה -

ההפרש של 4 ימים זה בנחה שיש 6 חודשים חסרים. אבל יכול להיות שהיו יותר:
לר' יוסי היו 7 (וכך ר"ח בראשון).
לרבנן היו 8 (וכך ר"ח בשני. אם נאמר שאייר היה מעובר כנ"ל, אז אפשר לומר שהיו 7).

(פח. +1)

6. קשה לרי"ס - ברייתא – ט"ו ניסן ביום שישי,
ממילא ר"ח אייר ביום ראשון,
ממילא אם אייר חסר, ר"ח סיון ביום שני.
תשובה – הברייתא כרבנן.

7. קשה לרי"ס מרי"ס -
בשישי "לא היה לו פנאי", לכאורה כי קיבלו תורה.
תשובה – משום טורח שבת.

למעשה, בלוח שלנו ניסן מלא ואייר חסר, כך ששבועות תמיד בו' ניסן.